

جداسازی و شناسایی قارچ های همراه گیاه برنج *Oryza sativa* L در استان گلستان

راحله مقصودلو^۱، سید اسماعیل رضوی^۲، تانیا داوریان^۳ و باهره گنابادی^۱

۱- دانش آموخته دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، گروه گیاهپزشکی دانشکده پردیس، ۲- هیأت علمی گروه گیاهپزشکی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، دانشکده پردیس و ۳- هیأت علمی دانشگاه پیام نور آزاد شهر

چکیده

به منظور شناسایی قارچ های همراه برنج (گیاهچه، برگ، ساقه، طوقه و شلتوک) طی سال های زراعی ۸۶-۸۷ از تعدادی خزانه و شالیزارهای استان گلستان نمونه برداری به عمل آمد. نمونه برداری براساس علائم ظاهری همچون لکه های قهوه ای روی اندام هوایی، بافت های تغییر رنگ یافته و پوسیدگی اندام های طوقه و گیاهچه صورت گرفت. پس از انتقال نمونه های مذکور به آزمایشگاه قطعات کوچکی از بافت های آلوده جدا شد و با هیپوکلریت سدیم ۰/۵ درصد ضدعفونی سطحی گردید. سپس روی محیط کشت تغییر یافته سیب زمینی دکستروز آگار دارای قند کم ((mPDA کشت گردید و تحت شرایط حرارت ۲۵-۲۸ درجه سانتی گراد در انکوباتور نگهداری شدند. پس از رشد قارچ ها، جداسازی و خالص سازی آن ها به روش تک اسپور و یا نوک ریشه صورت پذیرفت. با بررسی های میکروسکوپی و میکروسکوپی جدایه های قارچی و با استفاده از کلیدهای معتبر تعداد ۱۰ گونه متعلق به ۷ جنس شناسایی گردید. از برگ و دانه های برنج، *Nigrospora oryzae*، *Bipolaris oryzae*، *B. spicifera*، *Chaetomium globosum*، *Fusarium semitectum* و *Alternaria sp.* جدا شدند که بیشترین فراوانی مربوط به جدایه های جنس *Nigrospora* بود. از ساقه و طوقه برنج نیز جنس های *Rhizoctonia solani*، *Phoma sp.*، *Gibberella*، *Phoma sorghina* را از گلوم بذر گزارش کرده اند، این اولین گزارش جداسازی *Phoma sp.* از ساقه های برنج به عنوان قارچ عامل بیماری می باشد.

واژه های کلیدی: *Oryza sativa*، قارچ های بیمارگر، استان گلستان